

MEDIACIJA CIVILINĖJE TEISĖJE: TEORINIAI ASPEKTAI, MEDIACIJOS PRAKTIKA IR EFEKTYVUMO VERTINIMAS

Vytautė Margelytė
Lekt. Arūnas Žukauskas
Marijampolės kolegija

Anotacija

Šiame straipsnyje analizuojami esminiai aspektai, susiję su mediacijos taikymu civilinėje teisėje. Šiuo straipsniu siekiama aptarti mediacijos taikymą civilinėje teisėje, mediacijos sampratą, jos rūšis ir ypatumus, mediacijos principus, sprendžiamus ginčus bei mediaciją šeimos bylose. Mediacijos tikslas yra padėti ginčo šalims taikiai išspręsti ginčą sumažinant teismo darbo krūvį, laiko sąnaudas ir kitus žmogiškuosius išteklius.

Raktažodžiai: civilinė teisė, mediacija, ginčo šalys, alternatyvus sprendimo būdas.

Įvadas

Ginčai, pyktis yra neišvengiamas dalykas žmonių gyvenime, dažnai susipykus prarandami geri tarpusavio santykiai, šeimos išsiskaido ir pan., dažnai žmonės yra užsispyrę ir jie linkę pasukti skirtingais keliais o kilus dideliu ginčui jį spręsti teisiniu keliu, todėl mediacija yra labai aktuali tema šiuolaikiniame pasaulyje, kur vis daugiau dėmesio skiriama taikiam ir konstruktyviam ginčų sprendimui. Mediacija yra veiksmingas būdas spręsti konfliktus ir ginčus. Ji suteikia šalims galimybę tiesiogiai dalyvauti savo ginčo sprendimo procese ir priimti sprendimus, kurie atitinka jų interesus ir poreikius. Mediatorius padeda sukurti konstruktyvų dialogą ir ieškoti abipusiškai priimtinių sprendimų, kurie dažnai yra ilgalaikiai ir tvarūs. Teismo procesas yra pakankamai brangus ir ilgas procesas priešingai mediacija gali būti greitesnė, pigesnė ir efektyvesnė ginčų sprendimo forma. Mediatorius gali padėti šalims pasiekti susitarimą, kuris visiems tenkinantis, nes jis atsižvelgia į jų individualius poreikius ir interesus. Mediacija ne tik padeda spręsti esamus ginčus, bet ir gali būti naudojama kaip prevencinis įrankis. Ankstyvoji mediacija gali padėti identifikuoti potencialius konfliktus ir jų priežastis bei užkirsti kelią jų eskalacijai. Tai ypač svarbu organizacijose, kur prevencija ir konfliktų valdymas gali padėti išvengti darbo aplinkos įtampų ir sumažinti išlaidas, susijusias su konfliktų sprendimu. Galima manyti, kad mediacija yra aktualus ir vertingas metodas, kuris padeda žmonėms ir organizacijoms spręsti ginčus taikingu ir konstruktyviu būdu, išlaikyti gerus santykius ir išvengti ilgų ir brangių teismo procesų.

Mediacijos samprata

Mediacijos sąvoka apibrėžta mediacijos įstatyme 2str. 4d., remiantis įstatymu „Mediacija – civilinių ar administracinių ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai padeda ginčo šalims taikiai spręsti ginčą. Mediacija, išskyrus teisėjų vykdomą teisminę mediaciją ir Lietuvos administracinių ginčų komisijos, jos teritorinių padalinių narių vykdomą neteisminę mediaciją, yra profesinė veikla“. Mediacija yra procesas, kurio metu dvi ar daugiau šalių, turinčių ginčą ar nesutarimą, susitinka su neutraliu ir nepriklausomu tarpininku, kuris padeda šalims išspręsti jų problemas ir pasiekti abiem pusėms priimtina susitarimą. Mediacija yra savanoriška ir pagrįsta savanoriškumu, o tai reiškia, kad šalys savo noru pasirenka mediacijos procesą. Mediacijos procesas yra privatus ir konfidencialus, o šalys turi galimybę išreikšti savo poziciją ir ieškoti sprendimų, kuriems jos sutinka. Tarpininkas yra neutralus ir nepriklausomas asmuo, kuris padeda šalims suprasti viena kitą ir ieškoti sprendimų, kad ginčas būtų išspręstas taikiai ir abiem pusėms priimtina. Tarpininkas nesprenžia ginčų ar nesutarimų už šalis, bet tik padeda jiems pasiekti susitarimą. Mediacija gali būti naudojama įvairiose srityse, įskaitant civilinius ginčus, šeimos konfliktus, darbo ginčus ir kitas problemas. Galutinis mediacijos susitarimas yra teisiškai įpareigojantis ir yra priimamas šalių susitarimu.

Mediacijos rūšys ir ypatumai

Remiantis autore N. Kaminskiene „Nors mediacija yra senas tradicijas turintis alternatyvus ginčų sprendimo būdas (procedūra), o modernios mediacijos raida sietina būtent su 1970 m. anglosaksiškose valstybėse iškilusia alternatyvos teisminei procesui būtinybe, praktikoje paplitusios skirtingos mediacijos formos. Pažymėtina, kad vienas iš pagrindinių mediacijos bruožų yra lankstumas, kuris pasireiškia ne tik formų, bet ir pačios procedūros turinio įvairove.“ (Natalija Kaminskiene „Mediacija“ 2013m., p. 221).

Mediacijos rūšys yra tai pat aprašytos ir mediacijos įstatyme, tačiau mediacijos įstatymas išskiria tik dvi mediacijos rūšis: teisminę ir neteisminę mediacijos rūšis, tačiau atsižvelgiant į šių dienų galiojančius įstatymus galima išskirti ir trečia mediacijos rūšį, tai privalomoji mediacija. Šiame poskyryje trumpai aptarsiu visas tris mediacijos rūšis ir jų ypatumus.

Pirmoji mediacijos rūšis yra teisminė mediacija apie ją rašo LR mediacijos įstatymo 2 str. 9d., kurioje teigiama „Teisminė mediacija – civilinių ar administracinių ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai padeda ginčo šalims taikiai spręsti šį ginčą teisme nagrinėjamoje byloje.“. Taigi ji glaudžiai susijusi su teismu ir ji yra neatsiejama teismo proceso dalis tam tikroje srityje. Teisminės mediacijos taisyklės taip pat yra išaiškintos ir „Teisėjų tarybos patvirtintomis Teisminės mediacijos taisyklėmis.“. Teisminė mediacija stipriai siejama su teismo procesu ir taikoma tik inicijavus teismo procesą. Teisminės mediacijos tikslas yra taikiai išspręsti ginčą, kaip teigia ir autorė Natalija Kaminskienė „Tokių atvejų teisminė mediacija yra daugiau siejama ne su vienu iš bendrų mediacijos tikslų – sumažinti teismų darbo krūvį ir išvengti ginčų perdavimo teismui nagrinėjimui, bet su siekiu, jau kreipusis į teismą, išspręsti kilusį ginčą taikiai, teismui nepriimant privalomo sprendimo“ (N. Kaminskienė „Mediacija“ 2013m., p. 231). Teisminė mediacija privaloma tam tikrais teismo nurodytais atvejais ir yra konfidenciali, efektyvi ir savarankiška o tai reiškia, kad mediatorius yra atsakingas už mediacijos procesą, bet nėra atsakingas už šalių sprendimus.

Antroji mediacijos rūšis yra neteisminė mediacija, kuri aprašyta LR mediacijos įstatymo 2 str. 6d. kuriame teigiama „Neteisminė mediacija – civilinių ar administracinių ginčų sprendimo procedūra, kurios metu vienas ar keli mediatoriai padeda teisme nesprendžiamo ginčo šalims taikiai spręsti šį ginčą.“, taigi neteisminė mediacija priešingai teisminei mediacijai yra visiškai nesusijusi su teismo procesu. Remiantis LR Vyriausybės išaiškinimais pateikiu keltą neteisminės mediacijos privalumų: „greitesnis procesas nei bylinėjantis teisme, patiriama mažiau išlaidų nei bylinėjantis teisme, neviešas ir konfidencialus procesas, savanoriškas procesas iš kurio bet kuriuo metu galima pasitraukti, gali vykti ginčo šalims patogioje vietoje ir sutartu laiku, nepavykus susitarti mediacijos metu, tai neužkerta kelio kreiptis į teismą.“ (LR Vyriausybės išaiškinimai 2023m.).

Trečioji mediacijos rūšis yra privalomoji mediacija, ji aprašyta LR mediacijos įstatymo 2 str. 7d., kuriame teigiama „Privalomoji mediacija – mediacija, kuria įstatymų nustatytais atvejais privaloma pasinaudoti prieš kreipiantis į teismą dėl civilinio ginčo sprendimo.“ Remiantis LR mediacijos įstatymu privalomoji mediacija nuo 2020m. sausio 1 d. privalomai taikoma sprendžiant šeimos ginčus t.y. privalomąją mediaciją privalo pasinaudoti asmenys prieš kreipiantis į teismą sprendžiant ginčus kilusius iš šeimos. Privalomoji mediacija yra ypatinga tuo, kad užtenka vienos šalies iniciatyvos pradėti vykdyti mediaciją, jeigu susitarimo nepasiekia mediacijos metu, tai ginčas tuomet persikelia į teismą.

Apibendrinant galima teigti, kad šios trys mediacijos rūšys yra visos labai panašios, bet ir labai skirtingos. Panašumai yra siejami su principais, kuriais privaloma vadovautis vykdant tam tikrą mediaciją. Teisminė mediacija yra siejama su teismo procesu, neteisminė mediacija yra visiškai nesusiejamas dalykas su teismu, o privalomoji mediacija turi būti įvykdyta prieš kreipiantis į teismą.

Mediacijos principai

Mediacijos procesas vyksta laikantis tam tikrų principų vienas iš svarbiausių principų yra konfidencialumo principas. Mediacija turi vykti užtikrinant šalių ir mediatoriaus pasitikėjimą ir atvirumą, dažnai mediacijos proceso metu yra atskleidžiama daug emocinių išgyvenimų, paslapčių ir pan., todėl būtina šalims jaustis saugiai ir užtikrintai, kad apie jų padėtį niekas nesužinos, todėl yra užtikrinamas konfidencialumo principas, kuris leidžia šalims jaustis laisvai ir saugiai. Konfidencialumas yra aptartas ir mediacijos įstatymo IV skyriuje „Civilinių ginčų mediacijos vykdymas“ 17 straipsnis, kuris teigia „1. Jeigu ginčo šalys nesusitarė kitaip, ginčo šalys, mediatoriai ir mediacijos paslaugų administratoriai turi laikyti paslapyje visą civilinio ginčo mediacijos ir su ja susijusią informaciją, išskyrus informaciją, kurios reikia siekiant patvirtinti ar įvykdyti mediacijos metu sudarytą taikos sutartį, ir informaciją, kurios neatskleidimas prieštarautų viešajam interesui (ypač kai reikia užtikrinti vaiko interesus arba užkirsti kelią žalos fizinio asmens sveikatai ar gyvybei atsiradimui). Ši nuostata taip pat taikoma teismo, arbitražo ir kitoms civilinių ginčų sprendimo procedūroms, tiek susijusioms su civiliniu ginču, kuris buvo sprendžiamas mediacijos būdu, tiek nesusijusioms. 2. Mediatorius negali vienos ginčo šalies jam patikėtos konfidencialios informacijos atskleisti kitai ginčo šaliai, jeigu nėra informaciją patikėjusios ginčo šalies leidimo.“ Konfidencialumo principą aptaria ir Europos mediatorių elgesio kodeksas 4 straipsnis, jame nustatoma, kad mediatorius turi išlaikyti paslapyje visą informaciją susijusią su mediacija ir tai, kad ši informacija negali būti atskleista be šalies leidimo.

Antras svarbus principas yra nešališkumo principas. Šis principas reiškia kad mediatorius elgtųsi vienodai su šalimis. Mediatorius negali palaikyti vienos ginčo šalies, tarp šalių turi vyrauti lygiateisiškumo principas. Mediatorius privalo būti nešališkas ginčo dalyviams jis turi gerbti abi puses vienodai tarp mediatoriaus ir šalių negali būti jokių asmeninių santykių, kurie paskatintų priversti vieną šalį būti pranašesne todėl, kad mediatorius yra (šališkas). Nešališkumo reikalavimą nustato ir Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo 4str. 2d. kuriame teigiama „Mediatorius turi būti nešališkas civilinio ar administracinio ginčo šalims. Mediatorius gali priimti pasiūlymą pradėti mediaciją arba tęsti pradėtą mediaciją tik tuo atveju, jeigu jis informavo ginčo šalis apie jam žinomas aplinkybes, kurios gali kelti abejonių dėl jo nešališkumo, ir jeigu ginčo šalys sutiko, kad jis vykdytų mediaciją.“ Ši elgesio taisyklė įpareigoja mediatorių veikti nešališkai šalių atžvilgiu ir įsipareigoja elgtis vienodai su šalimis. Su nešališkumo principu siejamas ir neutralumas, pagal lietuvių kalbos žodyną „neutralus - neprisidedantis ne prie vienos puses (ginče, politinėje kovoje), bešališkas, bešalis. Autorė Eglė Atutiene daktaro disertacijoje teigia „ Kita vertus, mediatoriaus neutralumas neapsiriboja nešališku elgesiu su ginčo šalimis. Jis ir reiškia ir mediatoriaus nepriklausomumą, kuris priešingai nei nešališkumas, yra siejamas ne tik su ginčo šalimis, bet ir su reikšmingomis aplinkybėmis, darančiomis įtaką mediatoriaus neutralumui arba galinčiomis sukelti interesų konfliktą". (Atutiene., 2020m. P. 65), tai reiškia kad mediatorius turi būti nepriklausomas ir nuo reikšmingų aplinkybių.

Sprendžiami ginčai mediacijos būdu

Yra įvairiausių ginčų, kurie kyla visuomenėje, tarp asmenų ar net tarptautinių ginčų, kurie gali būti sprendžiami įvairiausiai priklausomai nuo ginčo pobūdžio ir kitų aspektų. Vienas iš ginčo sprendimo alternatyvų yra – mediacija. Kai kurie ginčai gali būti išspręsti paprastesniu būdu tai yra derybų būdu, o į tai įeina mediacija. Tačiau tam kad būtų galima ginčą spręsti mediacijos būdu, svarbu yra nustatyti koks ginčas yra kilęs tarp šalių. Šiame skyriuje glaustai aptarsiu kokie ginčai gali būti sprendžiami mediacijos būdu.

Pirmiausiai sprendžiami gali būti šeimos ginčai, tai yra pagrindinis ginčas, kuris gali asocijuotis su mediacija, nuo 2020m. sausio 1 d. remiantis mediacijos įstatymu, yra įvesta privalomoji mediacija šiems ginčams prieš kreipiantis į teismą. Tai yra todėl nes mediacijos būdu siekiama išsaugoti asmenų tarpusavio santykius atsižvelgiant ir į šeimos padėtį.

Toliau gali būti sprendžiami įvairiausi civiliniai ginčai tokie kaip darbo ginčai, komerciniai ginčai, ginčai susiję su nekilnojamu turtu ar paveldėjimo teisėmis galima teigti, kad mediacija gali būti naudinga bet kokiame civiliniame ginče, kuriame siekiama surasti priimtina sprendimą abiem ginčo šalims savanoriškai, kuris būtų priimtinas visoms ginčo šalims.

Mediacija šeimos byloje

Nuo 2020m. šeimos byloje įsitvirtino privalomoji mediacija, tai reiškia jog šeima yra didžiausia vertybė ir turtas, tad jos nevalia prarasti dėl kilusio piktumo ar susiklosčiusių situacijų. Mediacija yra puikus būdas spręsti šeimos konfliktus, nes ji suteikia šeimos nariams galimybę aktyviai dalyvauti ir kartu ieškoti priimtinių sprendimų, atsižvelgiant į visų šeimos narių interesus. Mediatorius padeda šeimos nariams pagerinti bendravimą ir supratimą vienas kito atžvilgiu. Jis skatina atvirą dialogą, kuriame šeimos nariai gali išreikšti savo nuomones, jausmus ir poreikius. Mediatorius taip pat padeda išgirsti ir suprasti kitų šeimos narių perspektyvą, skatindamas empatiją ir supratimą.

Mediacija šeimos konfliktų sprendimui gali būti labai naudinga, nes ji skatina šeimos narius bendradarbiauti, ryžtingai komunikuoti ir ieškoti tvarios ir abipusiškai priimtinių sprendimų. Ji padeda išlaikyti ar atkurti stiprius ir sveikus šeimos santykius, padėdama šeimai įveikti konfliktus ir tobulėti kaip vieningai veikianti sistema. Šeimos mediacijos tikslas – sudaryti galimybes šeimos nariams bendrauti, ieškoti sprendimų ir tapti atsakingiems už savo priimtus sprendimus, kurie tiesiogiai liečia ne tik juos, bet ir kitus, taip pat ir vaikus, šeimos narius. Šeimos mediacijos metu mediatorius turėtų siekti ginčo šalims padėti susitaikyti su pasikeitimais, išgirsti vienas kitą, skatinti tarpusavio bendravimą, bendradarbiavimą, priimant sprendimus. Šeimos ginčiuose, kurie yra susiję su vaikais, tėvų tarpusavio santykis ir bendravimas ateityje yra neišvengiamas. Svarbu padėti tėvams suprasti, kad niekas geriau už tėvus nežino, kas geriausia jų vaikams.)

Apibendrinant šeimos mediacija yra svarbi tam nes tai gali būti susijusi ne tik su dviem žmonij tarpusavio santykiais bet ir su vaikais, ar kitais šeimos nariais, todėl svarbu išlaikyti gerus tarpusavio santykius.

Išvados

1. Mediacija apibendrinant galima teigti, kad yra alternatyvus ginčų sprendimo būdas, kuria siekiama padėti ginčo šalims išsaugoti tarpusavio santykius ir padedant mediatoriaus tai yra nešališko, nepriklausomo asmens pagalba priimti priimtina sprendimą, kuris tenkins visas ginčo šalis.
2. Nors mediacijos rūšys remiantis įstatymu yra išskirtos tik dvi, t.y. teisminė ir neteisminė mediacijos rūšys, tačiau galima išskirti ir trečią privalomąją mediaciją, kadangi ji tai pat yra plačiai naudojama, ir įtvirtinta įstatyme ir teisės aktuose.
3. Mediacijos principų yra ganėtinai daug, tačiau jie yra glaustai susiję tačiau pagrindiniai principai yra konfidencialumo, sąžiningumo, nešališkumo principai, kurių turi laikytis mediatorius ir visos ginčo šalys, kadangi mediacija remiasi šiais principais ir be jų mediacija net negalėtų vykti.
4. Mediacijos būdu gali būti sprendžiami įvairiausi civiliniai ginčai, jeigu yra tam pagrindas ir jeigu šalių siekis yra priimti alternatyvų sprendimą, ir išsaugoti tarpusavio santykius.
5. Nors mediacijos būdu gali būti sprendžiami įvairūs ginčai, kurių tikslas išsaugoti gerus tarpusavio santykius ir pasiekti taikų abipusį sprendimą, šeimos ginčiuose mediacija yra privaloma, kadangi tai gali lemti ne tik dviejų žmonių interesus bet ir jų vaikų, kuriems svarbu jog šeimos nariai palaikytų gerus tarpusavio santykius.

Literatūra

1. [https://tm.lrv.lt/uploads/tm/documents/files/Mediatoriaus%20vadovas %20Metodinis%20leidinys%20TM%20\(pdf\)\(1\).pdf](https://tm.lrv.lt/uploads/tm/documents/files/Mediatoriaus%20vadovas%20Metodinis%20leidinys%20TM%20(pdf)(1).pdf)
2. Mediacijos įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.325294/asr>
3. Civilinio proceso kodeksas: <https://www.infolex.lt/ta/77554>
4. Neteisminė mediacija: <https://vgtpt.lrv.lt/lt/mediacija/valstybes-uztikrinama-neteismine-mediacija>
5. Teisminė mediacija: <https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/70208500f79411e880d0fe0db08fac89/asr>
6. Privalomoji mediacija: <https://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/mediacija/privalomoji-mediacija>
7. <https://www.ssinstitut.lt/wp-content/uploads/Ka-reikia-zinoti-apie-mediacija.pdf>
8. <https://repository.mruni.eu/bitstream/handle/007/16924/9789955195672.pdf?sequence=1&isAlloWed=y>

„STUDENTŲ TAIKOMIEJI TYRIMAI“

MOKSLINĖS-PRAKTINĖS STUDENTŲ KONFERENCIJOS
STRAIPSNŲ RINKINYS

2024 m. gegužės 10 d.
Marijampolė, Lietuva

„STUDENTS APPLIED RESEARCH“

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL STUDENTS CONFERENCES
ARTICLE COLLECTION**

10th of May, 2024
Marijampole, Lithuania

KONFERENCIJOS MOKSLINIS KOMITETAS:

Habil. dr. *Kęstutis Žemaitis*, ESDF Teisės, komunikacijos ir žmogaus gerovės katedros profesorius;

Dr. *Andrejus Novikovas*, ESDF Teisės, komunikacijos ir žmogaus gerovės katedros profesorius;

Dr. *Živilė Advilonienė*, ESDF Ugdymo mokslų katedros docentė;

Dr. *Linas Baublys*, ESDF Teisės, komunikacijos ir žmogaus gerovės katedros docentas;

Dr. *Salomėja Karasevičiūtė*, ESDF Teisės, komunikacijos ir žmogaus gerovės katedros docentė;

Dr. *Bernardas Vaznonis*, VTF Vadybos, finansų ir informacinių sistemų katedros docentas;

Dr. *Gintautė Žibėnienė*, ESDF Ugdymo mokslų katedros docentė.

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS:

Alė Murauskienė, Marijampolės kolegijos direktorė;

Kęstutis Traškevičius, Marijampolės kolegijos Edukologijos ir socialinio darbo fakulteto dekanas;

Ilona Mulerenkienė, Marijampolės kolegijos direktorės pavaduotoja akademinėi ir mokslo taikomajai veiklai, ESDF Darnaus verslo vadybos studijų programos komiteto pirmininkė;

Odetą Gluoksnytė, Marijampolės kolegijos Edukologijos ir socialinio darbo fakulteto prodekanė, Verslo anglų kalbos ir komunikacijos studijų programos komiteto pirmininkė;

Kristina Miškinienė, Marijampolės kolegijos Studijų ir karjeros skyriaus vadovė, VTF Tarptautinio verslo vadybos studijų programos komiteto pirmininkė;

Romalda Kasiliauskienė, ESDF Ugdymo mokslų katedros vedėja, lektorė;

Danutė Mickevičienė, ESDF Teisės, komunikacijos ir žmogaus gerovės katedros vedėja, lektorė;

Vaida Pituškienė, Marijampolės kolegijos Edukacinio aukštojo mokslo studijų centro vadovė;

Živilė Myru, Marijampolės kolegijos Edukacinio aukštojo mokslo studijų centro metodininkė, lektorė;

Birutė Petrošienė, VTF Buhalterinės apskaitos studijų programos komiteto pirmininkė, lektorė;

Edita Vosyliienė, ESDF Vaikystės pedagogikos studijų programos komiteto pirmininkė, lektorė;

Arūnas Žukauskas, ESDF Teisės ir viešųjų pirkimų studijų programos komiteto pirmininkas, lektorius;

Gintaras Misiurevičius, Informacinių technologijų ir elektroninių studijų centro vadovas;

Laima Vaičiūnienė, Informacijos ir studijų šaltinių centro vadovė;

Žymantė Šarkauskaitė, ESDF Teisės, komunikacijos ir žmogaus gerovės katedros sekretorė.

All submitted papers have been double blind reviewed

ISBN 978-609-8079-35-7

TURINYS

ĮMONĖS X KIBERNETINIO SAUGUMO DIDINIMAS PROGRAMINĖMIS PRIEMONĖMIS <i>Arūnas Andriukaitis. Lekt. Vilma Riškevičienė, lekt. Evaldas Plečkaitis</i>	7
PINIGŲ SRAUTŲ VALDYMAS ĮMONĖJE AB „NOVATURAS“ <i>Greta Andriukevičiūtė, lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	18
DARBO UŽMOKESČIO APSKAITOS TEORINIAI ASPEKTAI <i>Gintarė Bačinskienė, lekt. Aušra Gabrevičienė</i>	24
PECULIARITIES OF DIGITAL CONTENT MARKETING <i>Lauryna Budraitė, lekt. Odeta Gluoksnytė</i>	38
DIDAKTINIŲ ŽAIDIMŲ TAIKYMAS PAŽINIMO KOMPETENCIJOS UGDYMU ANKSTYVAJAME AMŽIUJE <i>Eglė Dainauskaitė, lekt. Edita Vosylienė</i>	42
UAB „JM“ APLINKOS STRATEGINĖ ANALIZĖ <i>Tomas Dilius, lekt. Ilona Mulerenkienė</i>	49
THE USE OF JARGON IN BUSINESS COMMUNICATION <i>Vaida Dirmienė, lekt. Romalda Kasiliauskienė</i>	58
BUSINESS IDIOMS RELATED TO SPORTS: STRUCTURAL, LEXICAL AND GRAMMATICAL ANALYSIS <i>Vilijus Doilidovas, lekt. Romalda Kasiliauskienė</i>	62
ARTIFICIAL INTELLIGENCE TOOLS AS COMMUNICATION ROBOTS IN EDUCATION <i>Ornela Grušelionytė, lekt. Odeta Gluoksnytė</i>	69
EXPLORING THE DOUBLE-EDGED SWORD OF ENGLISH AS A WORLDWIDE LANGUAGE <i>Gülstan Ateş, lekt. Odeta Gluoksnytė</i>	76
ENGLISH LANGUAGE TERMINOLOGY OF SOCIAL MEDIA <i>Ieva Insodaitė, lekt. Romalda Kasiliauskienė</i>	81
THE CHARACTERISTICS OF FORMAL AND INFORMAL COMMUNICATION STYLES IN A PUBLIC COMPANY <i>Skaistė Jankauskaitė, lekt. Dileta Ravinienė</i>	88
3–5 M. VAIKŲ SUDOMINIMO KNYGA METODAI <i>Živilė Katkauskaitė, lekt. Edita Vosylienė</i>	94
PREKYBA ŽMONĖMIS <i>Sandra Kirtiklytė, lekt. Arūnas Žukauskas</i>	102
APYVARTINIO KAPITALO VALDYMAS UAB „KLEVAI“ ĮMONĖJE <i>Miglė Labutytė, lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	107
ATSISKAITYMŲ TVARKA AB „PIENO ŽVAIGŽDĖS“ ĮMONĖJE <i>Inga Malinauskaitė, lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	113
MEDIACIJA CIVILINĖJE TEISĖJE: TEORINIAI ASPEKTAI, MEDIACIJOS PRAKTIKA IR EFEKTYVUMO VERTINIMAS <i>Vytautė Margelytė, lekt. Arūnas Žukauskas</i>	121
MB „AURIAUTO“ ĮMONĖS PINIGŲ VALDYMAS <i>Alma Matulionienė, lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	125

GAMYBOS ĮMONIŲ ATSARGŲ APSKAITOS YPATUMAI <i>Sigita Mickevičiūtė,</i> <i>lekt. Birutė Petrošienė</i>	134
ATSARGŲ VALDYMAS ĮMONĖJE AB „VILNIAUS BALDAI“ <i>Sigita Mickevičiūtė,</i> <i>Lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	144
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO SUDARYMAS <i>Sandra Micutienė,</i> <i>lekt. Birutė Petrošienė</i>	154
ILGALAIKIO TURTO INVENTORIZAVIMAS IR REZULTATŲ ATSPINDĖJIMAS APSKAITOJE <i>Liveta Paplauskaitė, lekt. Birutė Petrošienė</i>	164
INVESTAVIMO SĄLYGOS LIETUVOJE <i>Liveta Paplauskaitė, lekt. V. Mickevičienė</i>	174
TRUMPALAIKIO TURTO FINANSAVIMAS AB „PANEVĖŽIO STATYBŲ TRESTAS“ ĮMONĖJE <i>Monika Paukštienė, lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	182
THE IMPORTANCE OF USING METAPHORS IN BUSINESS ENGLISH <i>Ieva Povilaitienė,</i> <i>lect. Romalda Kasiliauskienė</i>	189
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PEDAGOGŲ SKAITMENINIO RAŠTINGUMO GEBĖJIMŲ SVARBA VAIKŲ UGDYMU <i>Roberta Račkauskienė, lekt. Lina Seliokienė</i>	198
UAB „X“ IŠORINĖS IR VIDINĖS APLINKOS VEIKSNIŲ STRATEGINĖ ANALIZĖ <i>Egidijus Rimkus, lekt. Ilona Mulerenkienė</i>	206
RESTITUCIJOS TAIKYMO PROBLEMOS SUTARTINIUOSE SANTYKIUOSE <i>Gabrielė</i> <i>Rugienytė, lekt. Arūnas Žukauskas</i>	218
PIRKIMŲ VALDYMAS AB „VILNIAUS BALDAI“ ĮMONĖJE <i>Erikas Silickas,</i> <i>lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	224
BENDRININKAVIMO FORMOS KAIP ATSAKOMYBĘ SUNKINANČIOS APLINKYBĖS IR KVALIFIKUOJANTYS POŽYMIAI <i>Evelina Slavėnaitė, lekt. Arūnas Žukauskas</i>	230
ETNOMUZIKOS SVARBA IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYME <i>Odeta Slavinskaitė, lekt. Edita Vosyliene</i>	238
INOVACIJŲ TAIKYMAS X KULTŪROS CENTRE: LANKYTOJŲ POŽIŪRIU <i>Vilius Slibinskas, lekt. Danutė Mickevičienė</i>	245
KROVINIO PERVEŽIMO ANALIZĖ „LOC TRACKER“ SISTEMOJE <i>Milda Sližauskaitė,</i> <i>lekt. Rūta Tumėnienė</i>	251
THE USE OF JARGON IN INTERNATIONAL INSTITUTIONS <i>Aurelija Stašaitienė,</i> <i>lect. Romalda Kasiliauskienė</i>	257
ANGLICISMS IN THE LITHUANIAN ADVERTISING LANGUAGE <i>Evelina Sutkaitienė,</i> <i>lect. Romalda Kasiliauskienė</i>	265
FINANSŲ VALDYMAS AB „ŠIAULIŲ ENERGIJA“ <i>Deimantė Tunaitienė,</i> <i>lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	274
ILGALAIKIO NEMATERIALAUS TURTO APSKAITA <i>Deimantė Tunaitienė</i> <i>lekt. Birutė Petrošienė</i>	281

3 – 5 METŲ VAIKŲ EMOCINIO RAŠTINGUMO UGDYMAS LIETUVIŲ LIAUDIES GYVULINĖMIS PASAKOMIS <i>Ramunė Valaitytė – Jurčiukonienė, lekt. Edita Vosylienė</i>	289
PIRKĖJŲ SKOLŲ VALDYMAS AB „VILVI GROUP“ <i>Judita Valentienė, lekt. Viktorija Mickevičienė</i>	296
ENGLISH IDIOMS OF TIME: STRUCTURAL, LEXICAL, GRAMMATICAL ANALYSIS <i>Gabrielė Valuckaitė, lect. Romalda Kasiliauskienė</i>	307
THE IMPORTANCE OF ENGLISH LANGUAGE IN COCA – COLA GLOBAL WORKPLACE <i>Eglė Žaliauskaitė, lect. Odeta Gluoksnytė</i>	315
„ØKODRIFT HOMLAGARDEN AS“ DARBO UŽMOKESČIO APSKAITA <i>Jurgita Žemaitė, lekt. Birutė Petrošienė</i>	320